

Kunstmest besparen met kruidenrijk grasland

Melkveehouder Thieu Bongers legde in totaal 13 hectare productief kruidenrijk grasland aan. Hiermee bespaarde hij in de eerste drie jaar na aanleg duizenden euro's aan kunstmest. Dat blijkt uit onderzoek door het Louis Bolk Instituut.

■ Productief kruidenrijk grasland

Een productief kruidenrijk grasland in het eerste jaar na inzaai bij Thieu Bongers. Foto: Louis Bolk Instituut

Kruidenrijk gras en droogte

Uit eerder onderzoek door het Louis Bolk Instituut bleek al dat productief kruidenrijk grasland voor een hogere productie zorgt onder drogere omstandigheden dan gangbaar grasland. Vanwege de diepere beworteling kunnen kruiden als rode klover en cichorei in vergelijking met gras langer vocht opnemen op momenten dat droogte intreed.

Pedro Janssen
Louis Bolk Instituut

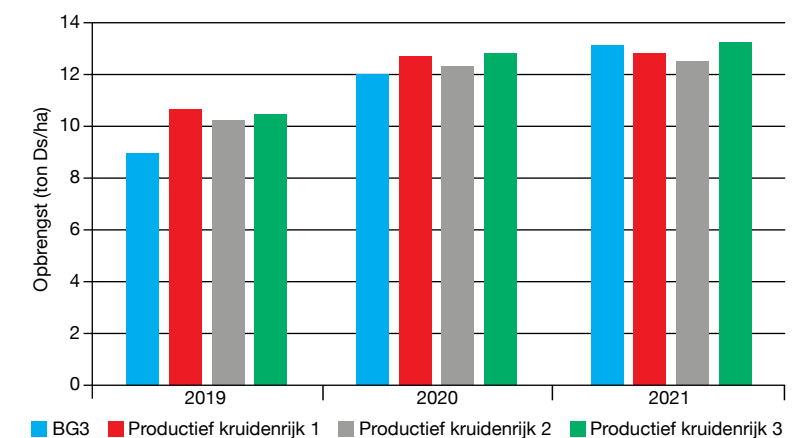
Thieu Bongers
Melkveehouder

Door de stijging van de gasprijzen is de prijs van kunstmest in één jaar tijd ruim verdubbeld. Tegelijkertijd ligt er voor melkveehouders de kans om door middel van vlinderbloemigen in productief kruidenrijk grasland stikstof kunstmest te besparen. In het kader van de GLB-pilot 'Groen, productief en levend Limburg' zijn de besparingen van kunstmest in een driejarige proef met productief kruidenrijk grasland uitgerekend.

In de proef gelegen in Kelpen-Oler is er gemeten in verschillende mengsels productief kruidenrijk grasland. Productief kruidenrijk grasland dat werd bemest met enkel drijfmest is vergeleken met grasland met een regulier BG3-mengsel van Engels raaigras bemest met drijfmest en kunstmest. In de in 2018 aangelegde proef is de afgelopen drie jaar onder andere gemeten aan productie en voederwaarde. Zie voor resultaten ook het artikel 'Productief kruidenrijk grasland biedt kans' in V-focus van mei 2020 en het artikel 'Inzaaien van

FIGUUR 1 OPBRENGST (2019-2021)

Productiegegevens van vier mengsels. BG3 heeft stikstofkunstmest gekregen, de andere drie behandelingen niet. Perceel is zandgrond.

kruiden in grasland' in V-focus van december 2018.

Kostenbesparing

Door te kijken naar de behandeling met Engels raaigras kan er uitgerekend worden hoeveel kunstmest hier werkelijk op bemest is in vergelijking met de productief kruidenrijke mengsels, waar geen kunstmest op gekomen is (Tabel 1). Hierbij is de oude kunstmestprijs 220 euro per ton KAS en de nieuwe 450 euro per ton. De totale besparing die wordt behaald is sterk afhankelijk van de kunstmestprijs van het moment van aankopen. In de berekening (Tabel 1) is uit-

mest. Daarnaast was de drogestofopbrengst (zie Figuur 1) en de eiwitopbrengst van het productieve kruidenrijke grasland hoger dan die van het Engels raaigras.

Proef uitgebreid naar 13 ha

De kruidenrijke proef is aangelegd bij melkveehouder Thieu Bongers. Vanwege zijn goede ervaringen met productief kruidenrijk grasland heeft hij in totaal 13 ha hiervan aangelegd. Hiermee bespaart hij in de eerste drie jaar na aanleg 7.956 euro aan kunstmest met de huidige kunstmestprijzen (2021). De besparing is totaal 6.006 euro na aftrek van de meerkosten van kruidenrijke zaden.

CONCLUSIE

Met productief kruidenrijk grasland kan flink worden bespaard op kunstmestkosten, blijkt uit een in 2018 aangelegde proef waarin drie mengsels productief kruidenrijk grasland zijn vergeleken met een regulier BG3-mengsel van Engels raaigras. Het productief kruidenrijke grasland werd alleen met drijfmest bemest, het grasland met het BG3-mengsel met drijfmest en kunstmest. De drogestofopbrengst en eiwitopbrengst van het productieve kruidenrijke grasland waren hoger dan die van het Engels raaigras, ondanks dat er geen kunstmest werd aangewend op het kruidenrijke grasland.

Investing in duurder zaaizaad al in eerste jaar terugverdiend

gegaan van twee prijzen. Als een veehouder een perceel met grasland in gaat zaaien en er wordt gekozen voor een productief kruidenrijk grasland in plaats van regulier grasland dan geeft dit ongeveer 100 tot 200 euro meerkosten door duurder zaaizaad. Deze investering is echter in het eerste productiejaar al terugverdiend. De besparing op kunstmestkosten na drie jaar is 299,20 euro per ha met oude kunstmestkosten en 612,00 euro met nieuwste kunstmestkosten. Dit is simpelweg op basis van de besparing op kunstmest en niet rekening houdend met tijd en diesel voor het uitrijden van kunst-

Voordelen naast kostenbesparing

Naast de besparing op kunstmest, heeft het kiezen voor productief kruidenrijk grasland tal van andere voordelen. Het valt binnen veel duurzaamheidscertificeringen zoals PlanetProof; dit zou ook nog bij kunnen dragen aan de financiële drijfveren van een melkveehouder om met productief kruidenrijk grasland te beginnen. Al met al lijkt productief kruidenrijk grasland een maatregel die aan vele aspecten een positieve bijdrage kan leveren. Het is een maatregel die bedrijven natuurinclusiever maakt en kostprijsbesparend werkt.

Smalle weegbree

Productief kruidenrijk grasland met onder andere smalle weegbree in een andere proef. Foto: Louis Bolk Instituut

TABEL 1 KOSTEN VOOR KUNSTMEST IN GRASLAND (2019-2021)

Jaar	Kg KAS per ha	Kosten per ha met oude kunstmest prijs (2020)	Kosten per ha met nieuwe kunstmest prijs (2021)
2019	480	€ 105,60	€ 216,00
2020	490	€ 107,80	€ 220,50
2021	390	€ 85,80	€ 175,50
Totaal	1.360	€ 299,20	€ 612,00
Besparing kunstmestkosten bij productieve kruiden over drie jaar na meerkosten zaden (150 euro)		€ 149,20	€ 462,00